

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра хореографії та фітнесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувачка кафедри

Ю.ТАРАНЕНКО

03 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки здобувачів I рівня вищої освіти

(2 курс, 4 семестр)

Мистецтво балетмейстера

Спеціальність: 024 Хореографія

Освітньо-професійна програма: «Хореографія»

Запоріжжя, 2024-25 навчальний рік

Робоча програма «Мистецтво балетмейстера» для здобувачів вищої освіти спеціальності 024 Хореографія.

Освітньої програми : «Хореографія».

Розробник: викладач кафедри хореографії та фітнесу Ільїн Дмитро Вікторович.

Робочу програму погоджено проектною групою освітньої програми «Хореографія» та схвалено на засіданні кафедри хореографії та фітнесу

Від «3» серпня 2024 року (протокол № 1)

Завідувачка кафедри

Юлія ТАРАНЕНКО

Гарантка освітньо-професійної програми

Олена МАРТИНЕНКО

© БДПУ, 2024 рік

© Ільїн, 2024 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Спеціальність 024 Хореографія (шифр і назва)		
Змістових модулів – 6	Освітньо-професійна програма: «Хореографія»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		2-й	2-й
Мова навчання: українська		Семестр	
		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		2	2
		Практичні	
		28	10
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60-год.	78-год.
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – **33.3/67.7**

для заочної форми навчання – **13.3/86.6**

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни полягає у підготовці професійного фахівця, який володіє навичками балетмейстерської діяльності.

Завдання дисципліни: засвоєння завдань та змісту балетмейстерської діяльності, сучасних вимог до творчої професії балетмейстера; ознайомлення з законами драматургії та специфікою її використання в хореографії; ознайомлення з методикою постановочної роботи народно-сценічного (українського) танцю; ознайомлення з хореографічною спадщиною та зразками творчих постановок видатних балетмейстерів минулого та сучасності; розвиток творчих здібностей студентів, виховання танцювальної культури та прагнення до професіоналізму.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми:

загальних:

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 05. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК 06. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

фахових:

СК 01. Усвідомлення ролі культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.

СК 02. Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури.

СК 03. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.

СК 04. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).

СК05. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.

СК 06.Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва.

СК 07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.

СК 08. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.

СК 09. Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.

СК10. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа-мистецтва і т. ін.) в процесі створення мистецького проекту, його реалізації та презентації.

СК 11. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.

СК12. Здатність використовувати принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методики організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти.

СК 13.Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.

СК 14. Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.

СК 15. Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.

СК 16. Здатність дотримуватись толерантності у міжособистісних стосунках, етичних і добродійних взаємовідносин у сфері виробничої діяльності.

Підсумкові результати навчання:

ПР 02. Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності.

ПР 03. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.

ПР 05. Аналізувати проблеми безпеки життєдіяльності людини у професійній сфері, мати навички їх попередження, вирішення та надання першої допомоги.

ПР 07. Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту.

ПР 08. Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.

ПР 09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно категоріальним апаратом.

ПР 12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

ПР 13. Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.

ПР 14. Володіти принципами створення хореографічного твору, реалізуючи практичне втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора.

ПР 16. Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.

ПР 19. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

ПР 20. Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.

ПР 21. Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.

ПР 23. Дотримуватись у професійній діяльності правил академічної доброчесності та запобігати проявам корупції та недоброчесності.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії

Тема 1. Виникнення, становлення та розвиток народно-сценічного танцю.

Види, форми, жанри в народно-сценічній хореографії.

Тема 2. Особливості роботи балетмейстера над постановкою народно-сценічного танцю. Вклад видатних балетмейстерів у розвиток народно-сценічної хореографії.

Тема 3. Зразки танців різних національностей з репертуару професійних ансамблів народного танцю.

Змістовий модуль 2. Творчий задум постановки

Тема 1. Презентація здобувачами творчого задуму народно-сценічного танцю.

Тема 2. Розробка композиційного плану народно-сценічного танцю.

Змістовий модуль 3. Постановка народно-сценічного танцю

Тема 1. Втілення задуму постановки танцю на однокурсниках (вербальна презентація).

Тема 2. Втілення задуму постановки народно-сценічного танцю.

Тема 3. Робота з виконавцями.

Змістовий модуль 4. Постановка народно-сценічного танцю

Тема 1. Робота з виконавцями.

Змістовий модуль 5. Постановка та запис народно-сценічного танцю

Тема 1. Робота над удосконаленням виконавської та акторської майстерності виконавців.

Тема 2. Презентація сценографії створеного народно-сценічного танцю.

Змістовий модуль 6. Показ та запис постановки народно-сценічного танцю

Тема 1. Оформлення постановочного плану (паспортизації) народно-сценічного танцю.

Тема 2. Вербальна презентація, показ та аналіз постановок створених студентами.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л.	пр.	с.р.		л.	пр.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії								
Тема 1. Виникнення, становлення та розвиток народно-сценічного танцю. Види, форми, жанри в народно-сценічній хореографії.	5	2	-	3	5	2	-	3
Тема 2. Особливості роботи балетмейстера над постановкою народно-сценічного танцю. Вклад видатних балетмейстерів у розвиток народно-сценічної хореографії.	5	-	2	3	5	-	2	3
Тема 3. Зразки танців різних національностей з репертуару професійних ансамблів народного танцю.	5	-	2	3	5	-	-	5
Разом за змістовим модулем 1	15	2	4	9	15	2	2	11
Змістовий модуль 2. Творчий задум постановки								
Тема 1. Презентація здобувачами творчого задуму народно-сценічного танцю.	7	-	2	5	7	-	2	5
Тема 2. Розробка композиційного плану народно-сценічного танцю.	8	-	2	6	8	-	-	8
Разом за змістовим	15	-	4	11	15	-	2	13

модулем 2								
Змістовий модуль 3. Постановка українського народно-сценічного танцю								
Тема 1. Втілення задуму постановки танцю на однокурсниках (вербальна презентація).	5	-	2	3	6	-	2	4
Тема 2. Втілення задуму постановки народно-сценічного танцю.	5	-	2	3	4	-	-	4
Тема 3. Робота з виконавцями .	5	-	2	3	5	-	-	5
Разом за змістовим модулем 3	15	-	6	9	15	-	2	13
Змістовий модуль 4. Постановка українського народно-сценічного танцю								
Тема 1. Робота з виконавцями .	15	-	4	11	15	-	-	15
Разом за змістовим модулем 4	15	-	4	11	15	-	-	15
Змістовий модуль 5. Постановка та запис народно-сценічного танцю								
Тема 1. Робота над удосконаленням виконавської та акторської майстерності виконавців	8	-	2	6	8	-	-	8
Тема 2. Презентація сценографії створеного народно-сценічного танцю.	7	-	2	5	7	-	2	5
Разом за змістовим модулем 5	15	-	4	11	15	-	2	13
Змістовий модуль 6. Показ та запис постановки народно-сценічного танцю								
Тема 1. Оформлення постановочного плану (паспортизації) народно-сценічного танцю.	9	-	4	5	7	-	-	7

Тема 2. Вербальна презентація, показ та аналіз постановок створених студентами.	6	-	2	4	8	-	2	6
Разом за змістовим модулем 6	15	-	6	9	15	-	2	13
Всього	90	2	28	60	90	2	10	78

4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Виникнення, становлення та розвиток народно-сценічного танцю. Види, форми, жанри в народно-сценічній хореографії.	2	2

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Особливості роботи балетмейстера над постановкою народно-сценічного танцю. Вклад видатних балетмейстерів у розвиток народно-сценічної хореографії.	2	2
2	Зразки танців різних національностей з репертуару професійних ансамблів народного танцю.	2	-
3	Презентація здобувачами творчого задуму народно-сценічного танцю.	2	2
4	Розробка композиційного плану народно-сценічного танцю.	4	-
5	Втілення задуму постановки танцю на однокурсниках (вербальна презентація).	2	2
6	Втілення задуму постановки народно-сценічного танцю.	2	-
7	Робота з виконавцями .	2	-
8	Робота з виконавцями .	4	-
9	Робота над удосконаленням виконавської та акторської майстерності виконавців	2	-
10	Презентація сценографії створеного народно-	2	2

	сценічного танцю.		
11	Оформлення постановочного плану (паспортизації) народно-сценічного танцю.	4	-
12	Вербальна презентація, показ та аналіз постановок створених студентами.	2	2
Всього		28	10

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Виникнення, становлення та розвиток народно-сценічного танцю. Види, форми, жанри в народно-сценічній хореографії.	3	3
2	Особливості роботи балетмейстера над постановкою народно-сценічного танцю. Вклад видатних балетмейстерів у розвиток народно-сценічної хореографії.	3	3
3	Зразки танців різних національностей з репертуару професійних ансамблів народного танцю.	3	5
4	Презентація здобувачами творчого задуму народно-сценічного танцю.	5	5
5	Розробка композиційного плану народно-сценічного танцю.	6	8
6	Втілення задуму постановки танцю на однокурсниках (вербальна презентація).	3	4
7	Втілення задуму постановки народно-сценічного танцю.	3	4
8	Робота з виконавцями.	3	5
9	Робота з виконавцями.	11	15
10	Робота над удосконаленням виконавської та акторської майстерності виконавців	6	8
11	Презентація сценографії створеного народно-сценічного танцю.	5	5
12	Оформлення постановочного плану (паспортизації) народно-сценічного танцю.	5	7
13	Вербальна презентація, показ та аналіз постановок створених студентами.	4	6
Всього		60	78

7. Методи навчання

Викладання дисципліни передбачає використання наступних методів навчання: словесні (бесіди, дискусії), аналітичні, спостереження, частково-пошукові, пояснювально-демонстраційні, графічні, презентації, групові тренінги, ділові ігри, метод проєктів, індивідуальні творчі завдання, стимулювання і мотивація, аналіз та самоаналіз.

8. Засоби діагностики успішності навчання

Під час вивчення дисципліни застосовуються наступні методи контролю: презентації проєктів, постановчі плани тощо.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Лекції	денна	заочна
Виникнення, становлення та розвиток народно-сценічного танцю. Види, форми, жанри в народно-сценічній хореографії.	3	6
Практичні		
Особливості роботи балетмейстера над постановкою народно-сценічного танцю. Вклад видатних балетмейстерів у розвиток народно-сценічної хореографії.	4	8
Зразки танців різних національностей з репертуару професійних ансамблів народного танцю.	4	-
Презентація здобувачами творчого задуму народно-сценічного танцю.	5	9
Розробка композиційного плану народно-сценічного танцю.	5	-
Втілення задуму постановки танцю на однокурсниках (вербальна презентація).	5	9
Втілення задуму постановки народно-сценічного танцю.	6	-
Робота з виконавцями .	6	-
Робота з виконавцями .	6	-
Робота над удосконаленням виконавської та акторської майстерності виконавців	6	-

Презентація сценографії створеного народно-сценічного танцю.	6	9
Оформлення постановочного плану (паспортизації) народно-сценічного танцю.	7	-
Вербальна презентація, показ та аналіз постановок створених студентами.	7	9
Самостійна	30	50
Разом за 4 семестр	100	100
	Екзамен (100)	

Завданнями поточного контролю є перевірка засвоєння навчального матеріалу студентами. Несвоєчасне виконання (через неповажну причину) обов'язкових завдань передбачає зниження поточної рейтингової оцінки.

Студент, який успішно виконав усі види роботи, має можливість набрати 100 балів.

Максимальна екзаменаційна оцінка – 100 балів, що у сумі з поточною оцінкою складає 200 балів.

При визначені підсумкової оцінки контролю успішності вона буде ділитися на коефіцієнт 2.

Оцінювання студентів заочної форми навчання здійснюється за результатами підсумкового контролю (екзамену) за 100-бальною системою. Зміст екзамену складає результати виконаних завдань за 4 семестр: усна відповідь на питання загального характеру з мистецтва балетмейстера – 20 балів, оформлена за вимогами паспортизація до танцювального етюд – 30 балів, показ постановки – 50 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська шкала. Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітньої компоненти є єдиним в Університеті, не залежить від форм і методів оцінювання, складає 50 балів.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX(з можливістю повторного складання)
1-34	F(з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Рекомендована література

Основна

1. Зубатов С.Л. Танцювальні композиції та етюди українських народних танців: навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2021. 928 с.
2. Колногузенко Б.М. Хореографічна композиція: метод. посіб. з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків: ХДАК, 2018. 208с.
3. Шевченко В. Т. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії : навчально-метод. посіб. для вищих навчальних закладів культури і мистецтв України. К. : ДАКККіМ, 2006. 184 с.
4. Мартиненко О.В. Хороводи : навчально-метод посіб. з дисципліни «Мистецтво балетмейстера». Бердянськ : Видавництво О.Ткачук, 2013. 115с.
5. Мартиненко О.В. Методичні рекомендації до оформлення постановочних планів з дисципліни «Мистецтво балетмейстера». Бердянськ: Бердянський державний педагогічний університет, 2018. 45 с.
6. Чміль В. А. Танці Запорізького краю в обробці З. Сизоненка. Мелітополь: ООО „Видавничий будинок ММД”, 2005.

Додаткова

1. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії : підручник. 2-е вид. К. : Альтерпрес, 2008. 468 с.
2. Степовичка Л.Н. «Славутич» - ансамбль козацької слави. Історія й сьогодення в інтерв'ю, статтях і світлинах. Дніпро: Ліра, 2021. 188 с.
3. Голдрич О. С. Хореографія: посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. 2-е вид., доп. Львів: Сполом, 2006. 172 с.
4. Кривохижа А. М. Гармонія танцю: навчально-метод. посіб. з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень пед. університетів. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2006. 100 с.
5. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. К. : Мистецтво, 1996. 496 с.

6. Гуменюк А. І. Народне хореографічне мистецтво України. Київ: Видавництво Академії Наук Української РСР, 1963. 235 с.
7. Колногузенко Б.М. Хореографічна сюїта: методичні матеріали з курсу «Мистецтво балетмейстера». Х.: ХДАК, 2007. 106 с.
8. Самохвалова А.В. Форми постановки танців: Метод. рекомендації теоретичного курсу “Мистецтво балетмейстера” для студентів 1–4 курсів. Упоряд. 2-е вид. доп. Рівне: РДГУ, 2010. 35 с.
9. Бугаєць Н.А., Пінчук О.І., Пінчук С.І. Мистецтво балетмейстера :Навчально-методичний посібник. Харків: ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2012. 172с.
10. О. Ю. Енська, А. І. Максименко, І. О. Ткаченко: Композиція танцю та мистецтво балетмейстера. Суми: ФОП Цьома С.П., 2020. 157 с.